

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๘/๒๕๕๘

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชนไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และคำร้องเพิ่มเติมลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนไทยเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนด คือ วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘ แต่เนื่องจากเป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนดในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘ แล้วพรรคประชาชนไทยมีสมาชิกไม่ครบจำนวนห้าพันคนรวมทั้งไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ มีเหตุที่จะยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายไทกร พลสุวรรณ หัวหน้าพรรคประชาชนไทย ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ และวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ สรุปว่า พรรคประชาชนไทยได้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คน ขึ้นไป และมีสาขาพรรค ภาคละ ๑ สาขา จำนวน ๖ ภาค และพรรคประชาชนไทยไม่ขอส่งเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก

ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมือง
อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)
ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน
เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน
ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบ
พรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้
หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่าศาลรัฐธรรมนูญ
มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕
วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องกรณีมีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง
หรือไม่ เห็นว่า ภายในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่ครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๘ พรรคประชาชนไทยต้องดำเนินการ
ตามมาตรา ๒๘ กำหนด แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๗ และ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ พรรคประชาชนไทย
ได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ได้รับสมาชิกพรรคจำนวน ๕,๖๘๕ คน และจัดตั้ง
สาขาพรรครวม ๖ สาขา แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบแล้วพบว่าพรรคประชาชนไทย

มีสมาชิกเพียง ๔,๕๓๗ คน และนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จังหวัดกำแพงเพชร และลำดับที่ ๖ จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรคให้ถ้อยคำว่าจะไม่ขอรับตำแหน่ง รวมทั้งผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีอายุไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่มีการประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ดังนั้น พรรคประชาชนไทย จึงมีสาขาพรรคเพียง ๓ ภาค คือ ภาคกลาง ๒ สาขา ภาคใต้ ๑ สาขา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ สาขา ซึ่งไม่ครบ ๔ ภาค และพรรคประชาชนไทยชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่เพียงว่า พรรคประชาชนไทย มีสมาชิกพรรค ๕,๐๐๐ คน ขึ้นไป และมีสาขาพรรคจำนวน ๖ ภาค โดยไม่ยอมส่งเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติมประกอบข้อต่อสู้ จึงฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคประชาชนไทย ไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อย ภาคละหนึ่งสาขา รวม ๔ ภาค ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคประชาชนไทยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองกรณีจึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคประชาชนไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะตั้งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตาม มาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุดังวินิจัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนไทย

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ